

Nepodplatni se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma, oglašaji itd. tiskaju po običnom cjeniku ili po dogovoru. Isto tako je sa prilozima. Novci se šalju poštarskom namjerno (asasno postale) na administraciju "Naše Sloge". Ima, pretime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrijeme, neta to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: "Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom rasta malo stvari, a nesloga sve pokrvari. Nar. posol.

Izaci svakog četvrtka za arku.

Dopisi se nevrtaču ako se ne tiskaju.

Neblijegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 6 for. za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2/3 i 1 za pol godinu. Izvan carine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalazi se u Via Farneto br. 14.

Kralj Hrvata u Zagrebu.

U ponedjeljak dne 14. t. mjeseca unišao je svečanom načinom u prijestolnicu svih Hrvata, u bijeli naš Zagreb, viteški naš cesar i kralj; Njeg. Veličanstvo *Fran Josip I.*

Pred 26 godina, i to god. 1869. odlikovao je uzvišeni vladar prvi put previšojim posjetom svojim prijestolnicu vjernih Mu Hrvata. Koliko li se sbilo promjena za taj četvrt stoljeća u gizdavom našem Zagrebu! Od malena i akromna gradica sa kakvih 12—15 hiljada stanovnika vidimo danas krasan i ponosan grad sa svojih skoro 50 hiljada stanovnika; mjesto, koje se radi svog divnog legla, radi svoje čistoće, ukusno gradjenih i bogato urešenih palača, i zbog izvaurednih prirodni krasota, koje ga sa svih strana okružuju, osobito dopada domaćim i strancem. Nu grad Zagreb, poskotiće je silno u ovo posljednjih 25 godina i na kulturnom polju. U njemu je usredotočen danas skoro sav duševni rad hrvatskoga naroda. On je stecište i ognjište duševno svih Hrvata.

Ali u jednom nit se je promjenio niti će se ikada mienjati bijeli Zagreb, kao što ni svi ostali gradovi, mjesta, sela itd., u kojih prebivaju Hrvati. U živoj ljubavi, u iskrenoj vjernosti, u predajnoj odanosti napram posvećenj osobi svoga cesara i kralja, neima niti će biti među Hrvati promjene! Ovih, svakom Hrvatu prirodjenih krieposti, neće nikada nestati. Te krieposti izbile su na površinu neodoljivom silom i prigodom sadašnjeg previšnjeg posjeta.

Sav hrvatski narod prihvatio je oduševljeno ovu svečanu zgodu, da pokaže svomu cesaru i kralju svoje duboko poštuanje, nepokolebivu vjernost i sinovsku ljubav.

U ejažno okićenoj prijestolnici

svojoj sastale se nebrojene hiljade Hrvata: iz svih pokrajina hrvatskih, da vide lice u lice svoga Vladara, da mu se pokljone i da mu ponovno zasvjedoče staru ljubav, vjernost i odanost.

Službeno zastupana bijaše dođuše, kod svečanosti jedino Banovina, ali neslužbeno sudjelovali su mnogobrojno hrvatski sinovi iz ostalih naših pokrajina. Uz kršne Dalmatince, koji bi bili svakako morali biti i službeno zastupani kod sjajnih svečanosti, bijaše odličnih sinova našega naroda iz Bosne ponsne, iz tužne Istre, iz zelene Štajerske, iz ubave Kranjske i ostalih naših krajeva.

Svi ti pozdravili su svoga cesara i kralja kao slozna braća, kano vjerni podanici jedne te iste okrunjene glave.

I tako dani boravka Njeg. Veličanstva u ponosnom Zagrebu nebijahu samo za taj krasni grad, dani iskrene radosti i nepomućena veselja, već je tomu veselju prisustvovao u duhu sav hrvatski narod, porazbacan na obširnom prostoru od snježnih Alpa do Bojane rieke, od Dunava, Drave i Mure, od sinjeg našeg mora do Drine vode hladne.

Taj razočepkani i mukotrni narod svezao je uzko sudbinu svoju sa onom prejasno vladajuće kuće Habsburga, ostavši njoj vazda odan i vjerna i naziruć u njoj svoju najbolju zaštitnicu, zagovornicu i dobrotvorku.

Na potoke svoje plemenite krvi prolio je junački hrvatski narod na obranu prejasnog svog vladalačkog Doma, stojeći uvijek kano željezni zid uz slavno vladajuću cesarsko-kraljevsku kuću.

Kroz tri dana svoga boravka u bielom Zagrebu doznao je bez dvojbe prejasni vladar za težnje i želje svojih vazda vjernih Hrvata. On će bez dvojbe prvi nastojati, da se te oprav-

dane težnje, osnivajuće se na pisanom i prirodnom pravu, oživotvore na korist hrvatskoga naroda i na sve to veći sjaj habsburškoga Doma. U granicah monarhije i pod okriljem slavno vladajuće dinastije žele Hrvati okupiti razbacane dielove svoje domovine, znajući, da će tako osjegurati svoj narodni obstanak, te stvoriti nepredobiv oslon monarhiji na jugu. Ta želja svih Hrvata priznata je svečano i od samoga uzvišenoga Vladara, koji se vazda rado sjeća neizmjernih zasluga, što ih vjerni Mu Hrvati učinili državi i prijestolju.

U toj nadi dočekali su i pogostili Hrvati u svojoj prijestolnici svoga premilostivoga cesara i kralja kroz tri dana najsrdačnije, najodnuevljenije.

Urnebesnim i gromovitim uzlikom, koji se kroz tri dana u prijestolnici svih Hrvata neprestano orili, pridružujemo se i mi ključ iz dubine našega srca: Svevišnji neka nam dugo poživi našega premilostivoga cesara i kralja *Frana Josipa I.*

Učiteljski sastanak.

(Konač.)

Vidili smo, kako krčjave po 5—10 godina rasta voćke, gdje je zemlja plitka, kako tare pojedine komade voćnjaka nemilosrdni cvr, ali vidili smo i liepih nasada, kako u dubokoj zemlji i u godini, u kojoj neima crva, bujno rastu i izrastu, čini se, ko da gledaš jednu samu voćku.

Pohodili smo i loznjak i taj je gosp. ravnatelj, a ne samo taj nego i cijelo vrijeme na svako postavljeno mu pitanje, ljubezno, vješto, jasno, točno i shvatljivo odgovarao. Upozorio nas između inog na amerikanski lozu zvanu "rupespris", koja u dubokoj zemlji neću da uspeva, dočim u kamenitom tlu bujno raste.

Bili bismo i dalje išli, nu vrijeme nam je izteklo, jer u 8 sata morali smo polak programati biti u Novom mjestu. Vrlo nam je žao bilo, da nismo mogli jošte koju ugodnu uricu provesti kod tako zanimivog predavanja i u tako liepo i uzorno vodjenom gospodarstvu.

izvršavati cilji zakon morala jedino svetlom razuma i savjesti bilo je nemoguće i nevinu čovjeku, otdnda nužda objave božje, koja tumači i dovršuje one dvie druge objave čudorednoga zakona i ovom posljedjenim podava značaj vjerskoga zakona i izvanjskoga pozitivnoga zakona, te objavljujući se, ustanovljuje dužnost.

Povrh toga čovjek je društvene naravi i usljed toga treba, da nutrnji zakon njegova duha bude tomu primjeren i s toga izvanjski i autoritativno naložen. To je i razlog društvenoj, vjerskoj i obiteljskoj autoriteti, potrebitoj jednoj, drugoj i trećoj za uzgojni razvitak čovjekskoga bištva. Onaj zakon dakle, koji vlada čovječjim duhom, ne čini ga absolutnim gospodarom svojim, tako da bi ostajao on sam svojoj svrsi bez tudje pripomoći; zakon posvećuje i štiti moralnu slobodu čovjeka djeteta, ali ga u isto vrijeme podvrgava autoriteti Boga, obitelji, država, crkve kao pod nenklonivim uvjetom njegova vlastitoga uzgoja.

Dozvolite mi jošte, da napomenem misno jednoga franczeškoga akademika. Vjerska obuka u pčkoj školi nije samo najznamenitiji dio obuke, nego ju mora (vjerski) nabodni duh posve promaknuti i čudorednosti za temelj služiti". I Saint-Marc-Girardin tvrdi: Samo vjera sačinjava čvrst temelj uzgoju. Bez obuke vjerske nema dobra uzgojnog sistema.

Ja smatrah tim više za svoju dužnost,

Prije no smo se ođalečili, gosp. se podpredsjednik g. ravnatelj srdačno zahvalio, našto smo mu uzlikovali trokralati "živio"; na što se je on takodje srdačno zahvalio. Sad ne čuv čas odopiti mi se put Novog mjesta u crkvu č. o. franjevara.

Uljegnemo hrpimice u crkvu i sv. misa pristupi. Nismo bili sami, no bilo je i ine mjestas gospode kod sv. mise. Na orgulje je igrao mjestoi kapelnik i organista g. Hladnik, dočim su g. učitelji bez pratnje orgulja upravo pohvalno pjevali.

Kakav je utisak ovaj naš izlet u Grm učinio na pojedina, ne znam, nu jamačno postigao je svrhu, da će pojedinci na zadana pitanja dobljeni odgovor znati u svom domu uporabiti. Da će svi oni učitelji, čijih školska djeca imadu pravo polaziti ovaj zavod, mirne duše moći ga preporučiti roditeljem.

Pošto se danas u vrijeme željeznica, parobroda, brojara, telefona i t. d. c. nijednom zvanju ne trpi stanke, no sve spiseo do većeg izobrazjenja, tako se nesmije tvriti niti u stališu, čijeg "plug i brana, sviti je brana". Dakle, učitelju, sveta ti je dužnost, da nukas, pobudjuješ volju i tim putem doprineš ka onoj velikoj zgradi, koja se nazivlje "narodno blagostanje".

Iza dovršena glavnoga višesatnoga, nepretrgnuto obdržavanoga sborovanja skupismo se oko 1. sata poslie podne u prostranom vrtu gostione g. Tućeka. Sastasmo se taj, da nam srca jošte jednom življe zakuca, da nam se razdraga, pa da tako na okupu razstanka doviknemo jedan drugomu srdačno "s Bogom". Posjedjemo za dugu puma stola. Bilo nas oko 130, što učitelja, učiteljica, a što gospode gostiju.

Kako nam je već prvog dana glasba liepo dočekala i tim nas ugodno iznenadila, tako nam je htjela i sad zadnje časove ugodnimo učiniti. Došli su u rečenu gostionu u potpunom broju, u paradnom odjela i pod ravnanjem svog vrlo kapelnika izvadjali po izbor komade, te smo više puta burao povljajivali, osobito kadno je u jednom "potpouri" zasvirala pjesmu "Gdje stanak moj".

Čuo sam iz vjerodostojnog izvora, od osobe, koja bijaše kod mnogih banketa i kazala mi je, da je ovaj u Novom mjestu bio jedan između najanimiranijih u svakom pogledu. Bilo je liepih, zanosnih govora, liepe se zdravice redale.

Čim smo se prvim jelom ponjele okriepili i utaložili glad, ustane se prvi gosp. Ivan *Lopajine* i upravu biranom rieči nazdravi Novom mjestu. Iztaknuo je osobito, da je

da vam, vriedni moji sudrugovi, dađem ove namigljaje, da si pred očima držite, da biesni koj između kršćanstva i bezbožtva a i zato, jer se i kod nas kuša promaknuti naravsko središte uzgoja, a to je kršćanski spiritualizam, služeci se filozofijom kao polugom, da ga usredotoče u humanizmu.

Osim toga htjedoh vam razjasniti ono, što se nalazi u zaglavnom poglavlju naputaka za naše učavne osnove. Buduć stanovništvo ove pokrajine niti iz daleka ne misli ođalečiti se od ideja kršćanskih, to će vaša čast rasti u onoj mjeri, u kojoj će rasti i spajati se ugled vašega stališa i da govorim s Lambruschini-jem, u onoj mjeri, u kojoj će rasti u vas razborita i umjerena ljubav prema djeci, koja izvire iz religioznosti, i rasti će vaš ugled onoliko, koliko ćete nasti na samo riečju, nego i s primjerom i u svakom obziru bezprimkornim ponašanjem buditi u djeci svijest o njihovoj vlastitoj odgovornosti za sve njihove nutrnje i vanjske čine, toli u kućnom, koli u privatnom i javnom životu. Ova nikada dosta cijenjena radinost učiteljska imat će mnogo većeg uspeha, kada se združni s nastojanjem učitelja vjere oko toga, da gojenci, knašto se tako veli, ne ponesu iz škole u život sa sobom samo sposobnosti i postojanu težnju, da se u svih granah znanja dalje nabružuju, nego da ponesu sa sobom takodje tvrdu vjeru u svoje vječno opredjeljenje.

PODLISTAK.

Goxor

c. kr. zemaljskoga školskoga nadzornika *Antuna Klodića*, viteza Sabladokoga, izrečen prigodom otvorenja zemaljske školske konference u Gorici dne 13. septembra god. 1894.

(Konač.)

Ako je čovjek izvor, pravilo i svrha moralnosti, ako kršćanstvo ne sadržava vjeknih čudorednih istina, u kojih je uklopljen i društveni moral, onda manjka jedno više načelo, koje bi moglo obuzdati zablude pojedina, onda bi prevratni socijalizam bio u svojem podpunom pravu, da razruši postojeći društveni red, onda neće biti druge nego pozvati silu, koja će moći držati mase na uzdi.

Ali pitamo mi: Tko će pak na uzdi držati one, koji predstavljaju silu i imaju ju u svojoj ruci, čim u tih ljudih uhvati korien nazor, da moral nije ništa drugo nego predausa, košto se je izrazio onaj franczeji učitelj? Na to nam odgovara povjest propasti rimskoga carstva, povjest franczeke revolucije prošloga stoljeća. Za stalno neće biti za obuzdanje strasti dosta jaka ideja sveoćeboga blagostanja i sve više napredujućeg razvitka čovječanstva, kojoj valja zivotovati svoje vlastite probitke i osvjeđenja. Prieka će nužda dojerati do toga, da ljudstvo neće htjeti

priznati nikakve auktoritete, nikakva gospodar, pošto se nije htjelo priznati Boga kao gospodara neba i zemlje. Moral bez Boga, moral bez vjere vodi neizbjegivo do anarkije na polju morala, politike i društva. Čovjek se snebiva, kada pomišlja na strahovite posljedice takovih nanka.

Obuzet grozom pred takovimi nankami i poukan ljubaviju prama mladeži, koju bih rado vidjeti, da uspeva urešena svakom krieposti, smatrao sam, vrlo uzgojitelji mladeži, svojom dužnošću, da vas upozorim na ponor, u koji vode takovi nauci, spomenuv vam letimice njihovo bivstvo, razvitak i posljedice.

Ovdje mi baš dobro dolazi misao Lambruschini-jeva, koji piše: Temelj političkim uredbam mora biti čudoredni poradak, a temelj ovomu uzgoj i to onaj uzgoj, koji ima da razsvjetljuje i uređuje duh; a ne onaj, koji ima da ga guši, kviri i razplamćuje; onaj uzgoj, koji ima da spaja duševno nastojanje sa zahtjevju praktičnoga života, građanski život s obiteljskim, ovaj kukavni zemaljski život sa blaženim životom na nebesih.

A o predmetu, kojega smo se danas dotaknuli, umije on na siledni način: Ima zakon, koji vlada čovječjim duhom i uređuje ga. Ovaj zakon, dočim mu se najavlja, pušta mu na volju, da ga siledi ili ne siledi. Čovjek doznava zanj iz nutnjeg je glasa savjesti, iz izvanjskog glasa naravi, iz žive rieči Boga. Počnavati i

ovo u istinu Novo mjesto, jer dva dana što taj boravimo, nisimo čuli izgovoriti nit cigle jedne smeračke riječi. Da neima imena kulke una, morali bismo ga mjestu dati, jer nu dolikuje. Mjesto, da se i dozd nazivalo metropolom Dolenjske, ali upravo tim lipim svojstvom, koje bismo zahvanam tražili u drugih slovenskih mjestih, zauzima prvo mjesto u cijeloj pokrajini. Bože daž takvo ostalo, pa se i druga slovenska mjesta za njim povelja. Istodobno nazdravi i zahvali se taj prisutnomu načelniku g. Perkotu.

Ovaj se odmah ustane i liepo se zahvali na nazdravici.

Gosp. Ar. Gradšnik zahvali se odboru, komu ide najveće zaslug, da nam je boravak taj tako mio, tako ugodan. Isti je pokazao, da je bilo u njega ne same odlučne volje, nego i velikog oduševljenja.

Između "Zaveze" i "Pedagogičkoga društva" nastalo je bilo nekakvo nesporazumljenje, a počto se to na liepa poravnalo, g. Štari, ces. kr. sudbeni savjetnik nazdravo je tim dvim kano novovjenčanim "Pedagog. sbor sa "Zavezom".

Gosp. Eug. Gangol započeo je svoj liepi govor "domorodkam" — rodoljubnom ženama sa: "Slovenec sem, Slovenec sem, tako je mati tja, ko me je dele pestovala". Burno bio je pozdravljen, jer je govorio krepkom, u srce dirajućom riječu. Vrlo ugodno dojmiu se svih šaljivo-poučnih govoru gosp. Štj. Kerjave, koga su ušlede toga govora dignali na ramena. Gosp. Janko Leban napisio je "crkvi, domu i školi" u pjesmi. Govor Boža Dubrovčića vadimo iz "Soče" od 20. septembra br. 38, a glasi:

Pri banketu je govoril g. Božo Dubrovčić, načelnik u sv. Mateju; njegova zdravica je bila sprejata nardavšeno, a nazdravil je utemeljiteljem "Zaveze" u vsem onim, kateri so u ustanovili in se še vedno trudijo okolo nje, ter delujejo v nje prosep. Zahvalil se je, da je sprejela v svoje kolo tudi "Istranc" ter naprosil, naj jih držijo v svojem kolu tudi za naprej, kajti rajše bi umrli v bratskem objemu, kakor živeli v robstvu. Nazdravil je tudi perovodji g. Potrebina, katerega su nesali na ramenih valed to zdravice, in se zahvalil pri ti priloznosti v imenu Hrvatske, da Slovenec negujejo in milujejo Hrvatsko pesem".

Imam opaziti, da svadko, tko je želio govoriti, morao se prije sadnjašumju predsjedniku prijaviti za rieč i tada je on pozivao redom, kako se koji prijavio. Ne čekajući reda g. Josip Bežalj, gradjanski učitelj u Krčkomo odmah iz prve nazdravice Boža Dubrovčića, digne se i špomeno Gaja i navede iz njegove pjesme: Još Hrvatska ni propala:

"U kolu su svi Hrvati
Stare države
Stare slave vjerni svati,
Z Like Krbave
Kraojci, Štajer, Gorotanci,
I Slavonija,
Bosna, Srbi, Istrijanci
Ter Dalmacija".

U tom duhu, u tom smislu treba da svi radimo — pa napija solidarnosti slovenskih i hrvatskih učitelja, željom, da se ovi čim tjezije združo, tako, da s vremenom, a to čim prije postane: austrijsko južnoalpevska "Zaveza" po izgledu "njemačko austrijskoga učiteljskoga zaveza (Deutsch-österreichischer Lehrerbund) jer u slogi je moć!

Nazdravio je učiteljem urednik "Domovine" liepom nazdravicom. Govorili su jošte:

Ja sam ustario vjeronučitelje — košto se samo po sebi razumjeva — među uzgojitelje; govorio sam o njih kao o pravih suradnicih u školi, jer jao si ga onaj školi, u kojoj se svećenik ne pouzda u učitelja, a učitelj se ne smatra vjernim suradnikom svećenikovim, nego se ponaša kao njegov takmac.

Ali kada bih ja, svjetovnjak, htio preporučivati svećenstvu, da se svim zav. pred posveti u školah obuci u vjeri i čudorednosti, kada bih im litio tople preporuči, da se svom gorljivošću pripravljaju za rodnačvanje, tada bi me tkogod mogao prekorsiti s preznatnosti.

Zato ni ne govorim o povjerenoj in svetoj i izvisenoj zadaci, pa svršujem svoj govor s riečmi našega Spasitelja, koje se čitaju u sv. Mateju: Qui sic fecerit et docerit, magnus vocabitur in regno caelorum.

Završujem izjavljajući, da se čitim sretnim, što živimo u takovom cesarstvu, u kojem se jošte po zakonu podučava vjeronauk, u kojem smo pod štitom tako pobožna vladara, kao što je naš najmilostiviji cesar, Franjo Josip I., kojemu ja u svoje, a nadam se, da sam naj to ovladštem, i in ime svih vas ovdje prisutnih iz svega srca želim, da ga Bog jošte mnogo godina uzdrži na korist naroda, kojih udes On tolikom mudrošću upravlja i brani i na korist sveobdoga mira, od kojega crkva škola tako velikih koristi, a narodi toliko neprocjenljivih blagodati.

gg. Fran Vodopivec, Jug, Setina i još nekog. Njih imena ne mogu se sjetiti. Sve nazdravice, jer su bile upravo birane, bijahu velikim oduševljenjem primljene. Pročitali se pripisali telegrami, koji bijahu sa "živio" primljeni.

Liepo i dobro nam je tu bilo, na svemu dobru došao kraj i hoćeš, nečeš, morali smo se rastati i ostaviti liepi, mirni kraj, u kojem smo doživjeli trenutaka, koji će nas u našem tezkom zranju krepiti i jačati. Prateći na kolodvor množtom gradjana, učitelja i učiteljica, koji su naumili jošte tu ostati, nastali smo se od njih puni zadovoljstva, pomladjeni, okriplejeni, očišćeni i puni bratskome ljubavi. Prije nego li je vlak krenuo pjevalo se rodoljubne pjesme, grhlo se i rukovalo kao braća i sestrice.

U Ljubljani prispjeli smo u kasno doba noći. Primorci, Štajerci i Kraojci, svi su tu ostali. Njekoji su imali čekati vlak do 2 sata, nekogji do u jutro — zato se svi vratismo u "Hotel Lloyd" da se okriepimo. Prije no smo se rastali srdacno se pozdravimo uz želju, da se opet vidimo kod dojdajućeg zborovanja ili u obavoj Savinskog dolina u Štajerskoj, ili izpod starice Učke u Opatiji, u našoj Nizi.

Napisao sam ovo par redaka, da održim rieč, koju sam morao zadati braći i srodjivom Slovencom, vraćajući se iz Novoga mjestu.

Sad dozvoljeno mi bude, da u kratko dovršim.

Poslovica veli: Drvo se oslanja na drvo, a čovjek na čovjeka. Mi se pako moramo oslanjati na naše sile, ponajpate na našu bratimsku uzajamnost. To se dakle bratimske sile moraju sjediniti, složiti, jer onda tekar moći čemo uspješno raditi i umovati u našim i o sredstvih, smjerajućih na naš boljak i napredak. Pozvato je, da u ugljevu na okupu pobranjeno tije i uzdrži vatru, dočim porabacano ubrzo se utrne — tako i mi, budemo li složni na okupu, budemo li se često sastajali, iskrićna, koja u nami tije za dobrobit naš i našeg naroda, ne samo da neće utratiti, već će se razplamtiti živim plamenom.

Budimo svjestni ne samo našeg zvanja no i pozvanja, pa prieglno svi po onoj namirlog našeg pjesnika Petra Prendovića:

Djeluj svaki u svom krugu:
Krstom, perom, plugom, vealom.
Pod zastavom svaki svojom,
Al narodnim svi pod gestom!
Priobdo Božo Dubrovčić.

DOPISI.

Riadke vjesti iz Orauča i Huma. — Naslovio sam svoj dopis tako, g. uredniče, ali ne mislite, da se u ovih strnash Istri ništa nebi dogudjalo, što bi vriedilo, da se o tom i dalje sazname, ter iz toga crpi koristan nauk. Ništo! Ta dao Bog, da bi bita manje bilo, jer će inače dokora biti treba, da se stvori za Dragučane i njihove nasjede i pobratime Humljane i druge slipe šiedebne poznatog buzetakog spasitelja poseban kotarski i okružni sud, poseban žandarmerija, posebni zatvor, ako ga se budu i dalje držali i njega slipe poslušali. Nego jedini uzrok je taj, što su naši rodoljubi ovišie skromni, pak se ne nadje među njimi nitko, koji bi se zauzeo za to, da dođu u javnost ona njihova djeja i nedjeja, one tučnje i navale na osobu nedavno i nenaružane, one izkripljene svjedocbe i prisege, oni odrezani repovi, počam od konja velenč. g. Vj. Spiniča, dok je još kao školski nadzornik vršio svoju dužnost u Draguču, pa sve do nesretnog tovara Petra Krivičića iz Huma. Riečja, svi oni zločin i prestupci, oni plodovi razvikanje "arite kulture", sbog kojih su već imali i još će imati c. kr. sudovi u Buzetu i Rovinju toliko posla, ebog kojih većina njih dobro poznaje tarmice istarske, jer su se u njih često i dugo (kak do sedam mjeseci i više) na državne troškote gostili i hladili. Tim bi se mnogo dopriozelo tonu, da ne potamni ona stara slava i onaj glas Draguča, radi kojega mu se je svaki pošten čovjek daleko uklanjao, pa ako je po nesreći morao onamo vršeti svoju dužnost, sigurno je došao praćen arđei čuvari in prilici c. kr. oružnika. (Tako od njeko doba moraju dolaziti i odlaziti svećenici i učitelji, dekani i nadzornici samo u pratnji c. kr. žandarmerije). Istina, neki smradni talijanaški listovi osvrču se kadšto na ovaj kraj. Nu kako već drugdje neznanju, pače niti nesamju, a da očitio sami sobe ne izdaju za lažne, te prikazuju dakako ono, što je crno, (nedjeja tamošnjih takozvanih talijanaša) kao bijelo, a bijelo kao crno, onako, kako se to, vidi poznatomu dopisniku puljskoga "Ostieca", da tim prevare i objemu prosti i bezalčni puk Istru. Zato sam se primio pera, da razvieleim malo lice Dragučana i njihovih ensjeda, te ih prikazem, kakovo zbilja jesu. Činim to ne iz osvete, ili u nekakvu nečistu svrhu, već samo zato, da

opomenam i podučim one, koji idu ravnim putem, da otraju do konca. Nadam se, da će mi biti zato zahvalni, makar i koja gorika izpala iz mojega pera; treba spoznati pogriješke, da se možemo popraviti. — Tko je kriv svemu onomu, što' sain gori apomeno (pardon!) tko ima zato najvećih zaslug? upitati čete gosp. uredniče. Humljani sigurno nisu, da to mogu prisaći, jer su vam to ljudi dobrog srca i pokorni izvanredno. Pače i tamo, gdje to nebi smjeli biti. U koliko pako Dragučani, to čete ponješto vidjeti iz sliededešega, pak i tako svatko znade, iz čijega se roga puše, naimo iz onega poznatog nemirnjaka. Rekao sam, da Humljani nisu krivi. To mi treba izpraviti, t. j. uzeti izmedju njih zavedeno od italijanaških skutočosa, koji ne zaslužuju, da nose čestito ime Humljana, u svu protivnici svakomu probitku i dobru svoga rodnog mjestu, koji su dakle u istinu izrodi, odmetnici, prodanci, te izdajice svoga roda i svoje krvi. Medju ovimi najglavniji i najljuciji je neki "šjor" — pustimo mrtvo mirno počivati — koji bi za laskavu rieč "šjor" buzetakih šarenjaka, ljentara i propalica, živućih samo na račun i od žaljevah dobrih ali neukih hrvatskih kmetova; skotio u oganj za njih, i koji pomoćju nekolicine mladih, ali tim više zavedenih drugova i učenika uesarećuju čitav Hum.

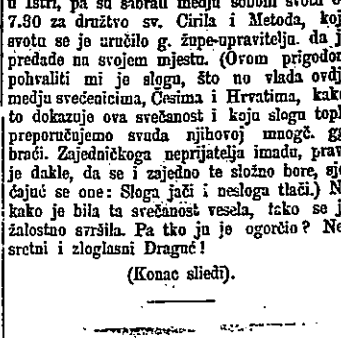
Oni nastoje, da u mirnih i poštenih, nu žalibože veoma zapuštenih i zasumarenih Humljana utrne svaka, iakra ljubavi i poštovanja do njihovih starih agetinja u crkvi i izvan nje, do svećenstva (Već više od dvajset godina nije imao Hum stalnoga duh. pastira, čemu je jedino kriva talijanaška zloba i spletkarjio). Malo mare za vjern, ništa za materinski jezik i za sva i svakoga, koji pošeno misli i njima dobro hoća, nu koji ima tu nesreću, da znade što su bili njihovi predji pa što su i oni sami, pak nepravdaje za Judin novac "sbe i dobar glas, jer-že svoje majke i sve, što bi mu moralo biti najvećije. Gotovo svaki čestit Humljan je proti njima, a najvešo proti prodancem, svaki ih mrzi, jer svaki već znade za njihova nedjeja i zlo namjere. (Poznat je njihov razlog, iz kojega rađe proti svemu, što bi Humu koristilo, dapače što mu neobhodno treba, kao što je cesta, škola, popravljenje groblja, studenca itd., na akp. predlog počio od kojega pravoga rodoljuba ili od glavarstva buzetakoga, "nečemo tegu, samo ne dat im "gušt, njim za despet", a medjutim je "despet" i velika škada za ciela občinu). Nu premda ih sve mrzi pače i prezire, ipak reć bi, da ih se svaki hoći. Zašto? Šaljite Humljani marljivo svoju dječicu u školu, nastojte, da vam se ondje nešto koristna nauče, pak vam neće biti treba, da si dadeće napisati i pročitati svaku rieč od tih osoba, te tako biti četo alobodni. Ta sada imate liepu priliku, kad se je tamošnji mgč. g. župe-upravitelj dobrovoljno ter iz ljubavi toliko žrtvovao, te je pruzeo vrlo težku, nu za to veoma zaslužnu zadaću, naimo podučavanje djece u školi u vašem materinjem jeziku. Zato bi mu morali biti do groba zahvalni (kaošto većina njih i zbilja jesu, samo da se boje kukavice očitovati svoje osvjedočenje i mnjenje iz straha možda pred šarenjaci). Upotrebite tu priliku za svoju i svoje djece neizmjerne korist. Čuo sam priprijevdati od jednoga oca, da mu se je sinak naučio u školi mgč. g. župe-upravitelja za jedan dan više nego li za čitavu godinu u "Legiuoj" školi. Ne čudim se tomu, nego to mi neide u glavu, kako nije taj mali prirasac za školsku klupu, te postao pak, kad brižan nije ništa razumio. Dalje dobro mi je poznato, kako je sadašnji gosp. župe-upravitelj u Humu, dok je još bio u Draguču, svakomu rado išao na ruku, kad je bilo treba što napisati i pročitati ili kakvu molbu sastaviti, i to ne za plaću, nego bezplatno i za ljubav. Na njega se dakle obratite, imate li kakvu potrebu, a stalju sam, da vam neće odbiti molbu, nego vam rado i drago volje pomoći. Medjutim pako nastojte, da vam se djeca stogod nauče.

Dakle Humljani, osim onih nesretnih šarenjaka, nebi bili krivi. Nu ipak ih nemogu posve opravdati. Oni valja da misle svojom glavom i hoće svojom voljom, a ne da budu slabe orudje u rukah ljutih protivnikah i neprijatelja samih sebe, svoje djece, svoga jezika i roda. Jer čemu se mogu nadati od tobožnjeg spasitelja buzetakog i domačić šarenjaka? Možebiti miru, slogi, ljubavi, blagostanju? Ta otvorite, nesretnici, oči, a ne budite slipi po biehu danu, pak čete vidjeti i spoznati, da vam ne mogu donesti mira, sloge i ljubavi oni, koji u svojoj vlastitoj obitelji živu u nemiru, neslogi i svadji! Da vam nemogu donesti blagostanja, pače niti vam ga želiti, koji su bez vjere, koji vas nastoje zvesti, koji vas niti ne razumju! Zar niste gospodari ni svoje djece? Jeste! Ta vi čete jedini za nju odgovarati pred svetotom i Bogom! A sad da ju šalje tamo u "Legu", koja je ustrojena samo za to, da revaju slavešku dječicu otuljuje i otudjuje materj i jeziku jeziku; gdje ne samo, da se ništa u tuđem jeziku nemogu naučiti, nego moraju otu-

pliti, jer se ondje grdi i psuje sve, što je bilo vašim starim i što mora i vama biti najvećije, naimo naš liepi jezik, naš narod, naši starinski obredi u bogoslužbi, itd., jer tamo najzta prvi i najglavniji predmet — vjeronauk; nauk o Bogu, bez kojega i najučeniiji čovjek je najveći nevoljniki. Škola bez vjeronauka, bez Boga, kakru korist i blagoslov može donesti našoj djeći, vam i vašoj obćini. Sjetite se samo, kakvina prostračkim načinom je govorio o svećenstvu i o sv. Otca papi i o crkvi vaš tobožnji spasitelj! Dakle na noge Humljani, braćo po krvi i jeziku, kojim nas je sve zadvojila i nagovorila i odgojila mila majka; probudite se već jedanput iz duboka sna, u kojem se do sada mnogi vas nalaze uslede nemara, varanja i zlobe vaših tobože prijatelja, nu koji su nam u istinu najveći neprijatelji, jer su nam pustili bez škole, same da ne poznamo, što smo i koliko nas ima, u Istri; jer su nam tjerali iz crkve naše svećenje, naš djevotski jezik, jer nisu s nami htjeli govoriti u našem milozvučnom jeziku, kojemu su se rugali i dandanas se rugaju; jer su našu djeću i ljude našega jezika svuda zapostavljali i prezirali; u obće, jer su nam ugrabili sva prava, koja nam božji i naravski liepo urešena i naklicena. Proslavilo se ga za tako svečani i sjajni način, da takve svečanosti i slave nije se vidilo u Humu, po svjedokanstvu, svih od viša nego 25 god. Svaki se vratio kući zadovoljan i veseo i pun svetog osjećaja, osim možda onih usijanih mitikaša. Evo vam, Humljani, dokaza, kako pošteno i čestito misli s vami sadašnji mgč. g. župe-upravitelj, kako nežali ni truda ni troška, kada se radi za slavu božju, za urešenje i ukrasjenje vaše crkve, za napredak, diku i čast naše obćine, za vaš dšerav koristolje. Dojmiljivo je bilo i liepo, vidjeti ga dva dana prije, kako je neumorno radio u crkvi i čestio srebraon i drago i prigledao posvuda na crkvene poslužnike, te ih upućivao, kako da ovo ili ono učine, kako da ovo ili ono postave. S toga treba, da ga štujete i ctenite; s njim se o svemu posavjetujte, pa skupa s njim nastojte za dobro ciela ploranje. Prisutno je bilo svečanosti osim mjestnog mnogobitnog g. župe-upravitelja, petorica susjednih svećenika i jedan bogoslov. Služeno je bilo pet sv. misa. Veliku misu složio je uz podvorbu trojice mnogogč. gg. susjeda sam mjestni g. župe-upravitelj. Isto tako svečano obavilo se je po podne i veliku večernju.

Kod obćine sjedili su se naši rodoljubni svećenici i zapušteno ter zasumareno naše djece u Istri, pa su sabrali medju sobom svotu od 7.30 za druživo sv. Cirila i Metoda, koju svotu se je uručilo g. župe-upravitelja da ju predade na svojem mjestu. (Ovom prigodom pohvaliti mi je sloga, što nu vlada ovdje među svećenicima, Česima i Hrvaticima, kako to dokazuje ova svečanost i koju slogu tople preporučujemo svuda njihovoj mnogč. gg. braći. Zajedničkoga neprijatelja imadu, pravo je dakle, da se i zajedno te složno bore, sjećajući se one: Sloga jači i nesloga tlači). Nu kako je bila ta svečanost vesela, tako se je zalostno zvršila. Pa tko ju je ogordio? Nesretni i zloglasni Draguč!

(Konac sliedi).

Franina i Jurina
Fr. Poridaju, da je na Opatlačini niko selo, kad se more kupiti najbrge muža za dva šjurina, a one slabije po jednu krunu.
Jur. Po majku svita, poli nas da cigau za tovara od 24 lit 8 šjurina.

Fr. E, pomalo, ale njih štimaju jako latinska gospoda, ka su njim obećala u zadnjih izborih za Poreč celega voľa za fraju.

Jur. Pak?

Fr. Vola ni bilo, ma su njim poslali mrcinac od tovara, ki je smrdil 10 milj dogo.

Jur. To je senjal, da gospoda poznaju svoje ljude, kim su dali, ča su meritali.

Fr. U Oprtju da imaju Talijani svoja biškupa.

Jur. Oho! odkada to?

Fr. Niki kralj z dugom bradom a kratkom pameti, da je rekai, da ča on premostit sakega popa, ki ne bude po talijansku plesal.

Jur. Če li mu pak ta valjat?

Fr. Kako bi mogai onakov mužina reč jednu za drugu?

Različite vesti.

Za družbu sv. Cirila i Metoda u Istri. Tujnik družbe primio je sljedeće iznose: Banka Trick-Dogg u Opatici sabrala 2 for. — Dr. M. Trinajstić sa 10 dispoziiva kluba „Risotto“ u Rogatcu 5 for. — R. Katalinić Jeretov u Zadru sakupio 33 for. — Pop Ante Volarić dostavlja po učiteljici gospodici Albini Matiačić sakupljeno na Franciskovo kod vicearcidijakona Nikole Pobora, župnika u Kukuljanovom 14 for. 10 nvč. — Prigodom povećanja novog izrađinskog hrana sakupio kod zdravice dječim najim Istranom Mirkio Breyer 26 for. 10 nvč. — Uprava „Narodnih Novina“ šalje 14 for. 10 nvč. i to sakupljeno od g. Tome Megler iz Dolinje Miholca 4 for. 10 nvč. i od g. M. pl. Vučetića iz Dugogosla 6 for. — Gospodja Francka udova Lenac u Lovranu uplatila na jedanput utemeljitelju svoje 100 for. Živila. — Mirkio Jelasić dostavlja po časnom gosp. kapelanu Sileny u Kastvu uplaćen drugi obrok utemeljitelju svoje 40 for. — Julij Miran dostavlja u Kastvu na predlog g. Brajše kod veselje stola sakupljenih 5 for.

Pomezim siromahul Pod tim naslovom piše nam prijatelj iz Draguča koliko sliedi: U ovom nesretnom gnezdnu događaju vam se, g. uredniče, čudne i neuvjene druge stvari. Kao malo gdje u Istri uživamo ovdje obilato plodove nesretne talijanske kulture, ili bolje rečeno bruture. Odavna su poznati Vašim čitateljima svakojaki izgredi ovdajšnih talijanskih školdanaca, krovopija i podrpanaca proti školskim nadzornikom, proti učiteljima, proti svećenikom, obdinskim županom itd. itd. Ali kao da tih lopovština nebijase mjera puna, izvedose jošte jedno grdno nedjeljo, koje ča im za uvijek utisnati na čelo žig lopovštine.

U novije vrijeme naperiša ti sljedbenici djedovske „bruture“ sva svoje otrovne strijelice proti našemu čestitomu rodoljubu, uzornomu gospodaru i obćinaru g. Antunu Sestanu, koji se nije bojao onim nesretnikom u brk kazati, da su na krivom putu i da će upropasti sebe i svoju obćinu ako se na vrijeme neopameta. Ali što može poštenje jednoga naproti divljactu tolikih? On postaje mučenikom usried zavedene i prodane fukare.

Niš dični Sestan postao je zbilja mučenikom u nesretnom Draguču. Neimato tomu davno zasjekao ga je u glavu nesretni jedan šarenjak uprav na vjeri. Ubio bi ga bio onaj razbojnik, da ga nije snaha od ponovnog udara na vrijeme obranila. O kamenju, koje je za našim rodoljubom na ulici, u kuću, u prozore i čak na postelju ljetilo, ne čemo ni da govorimo danas.

Prošloga čedna imala se je napuniti gorka čaša našemu nesretnomu Antunu. Siromah bijaše na crkvenoj svečanosti u Humu, kad mu netko lopovski zapalio kuću, koja je posve izgorjela. U konobi propalo jadrniku 50 hektolitara vina, izgorio mu je sjenik posve, i sav ležonji pridjelak. Štete ima sirota do 2580 for. a osjegurao ne bijaše na svoja velika nesreću. Obćeniti je glas, da bijaše vatra iz zlobe podmetnuta i to času, kad njega ne bijaše kod kuće, da tako ništa neuspasi. Kotarski sud u Buzetu vodi izvide, te se nalaze nekaje sumnjive osobe u zatvoru. Hoće li se pronaći pravoga krivca ili ne, to se nezna, nu govori se obćenito, da je kuća zapaljena od strastvenih Dragučana, koji se na taj način siromahu hijedose osvetiti radi njegova poštenja.

Sad, pronašao se il ne ono nesretno svorenje, naš Antun ostao je praznih ruku na ulici.

Radi toga pozivljemo naša rodoljube i prijatelje u i izvan Istre, da prisrke u pomoć ovom našem mučeniku, kojega je spravilo njegovo poštenje na prosjačaku palicu. Milodare neka se šalje g. dr. M. Trinajstiću, načelniku u Buzetu ili našem

uredničtvu. Imena darovatelja čemo priobćiti.

Rodoljubl! Hrvati i Slovenci, pomozimo mužu, koji je pao žrtvom svoga rodoljublja, svoga osvjedočenja i poštenja. U tu svrhu priposlali nam po 1 for. gg.: I. B., I. Z. i A. R. iz Buzesćine. Ukupno 3 for.; M. Mandić u Trstu 2 for. Ukupno 5 for.

Svečanosti u Zagrebu. Glavni grad kraljevine Hrvatske razvio je veliki sjaj, da dostojno dočeka svoga uzvišenoga kralja i da mu prevredi što ugodniji boravak za ona tri dana, t. j. ponedjeljak, utorak i sriedu, koje je imao probraviti u tom gradu.

U ponedjeljak stigao je kralj u 8 sati u jutro u Zagreb. Doček bijaše veličanstven. Njeg. Veličanstvo dočekao je na kolodvoru tako rekun sav grad, a na čelu mu poglavice oblasti.

Ulaz sa kolodvora u grad nije mogao biti svečaniji. Puno ulice naroda; sve kuće javne i privatne, svi trgovci, svi spomenici, sve to bijaše u najsvetnijem rhu.

Narod je pozdravio najoduševljenije svoga kralja, koji je milostivo desnio i lievo odzdravljao.

U bankih dvorovih dielio je kralj iza dolazka audiencija. Primljeni bijahu poglavice svećenstva svih vjeroispovijesti, poglavice vojnictva, svih civilnih oblasti, prosvjetnih zavoda, ka sveučilišta, akademije, srednjih škola, Matice itd. itd. Na sve nagovore našao je prejasni Vladar zgodnu rječ, kojom se je usrdno zahvalio, ovoga pobudio, onoga potaknuo, a sve milostivo odustupio.

Sva tri dana plivalo je silno mnoštvo naroda u veselju i radosti dajući tomu odnuka oduševljenim uzlicel i poklici na ljubljenoga kralja.

Pošto nam za danas nelopniša prostor lista, da potanje opišemo neobično to slavije, vratiti čemo se na taj predmet u budućem broju.

Carevinsko vijeće sastaje se dne 22. t. mj. U prvoj sjednici predstaviti će se vieću novo ministarstvo, koje će ujedno razviti program svomu budućem djelovanju. Najvažulji posao, što će ga imati da obavi carevinsko vijeće, bit će razprava o državnom proračunu za godinu 1896.

Prije Božića imala bi doći na razpravu i vladina osnova o promjeni izbornoga reda.

Nasljedovanja vriedan primjer. Čestita domorodica, vriedna gospodja Francka udova Lenac iz Lovrana, darovala je družbi sv. Cirila i Metoda za Istri svotu od 100 for., a družba uvrstiti će rečenu gospodju među članove utemeljitelja.

Ovo je prva gospodja u Liburniji, koja je pristupila družbi kao utemeljiteljica, a znamo, da ima kod nas pa daleko i imućijih gospodja i gospoda, koja bi lahko mogla nasljedovati primjer gospodje Lenac, koju da Bog poživi mnogo godina na časr dno našemu! Dno Bog, našla mnogo nasljednika i naslednica!

Za mužku podružnicu družbe sv. Cirila i Metoda u Kastvu. Gosp. Sileny Vjenčeslav, kapelan u Kastvu, doplatio utemeljitelju svotu sa 50 for. — Sabrano na Miholje u veselom družtju kod Zvanokta Belica 1 for. 15 nvč.; za spitičeve interpelacije o prošlim izborima u Istri za zemaljski sabor utrzilo se 2 for. 15 nvč., u nabiraonik u kući Mirka Jelasića u Kastvu unišlo 85 nvč. Ukupno 54 for. 15 nvč.

Za podružnicu družbe sv. Cirila i Metoda u Puli uplaćeno je nadalje: G. dr. M. Laginja kao treci obrok utemeljitelju svote 10 for.; Stana, Murica i Jelka Laginja svaka po 10 nvč.; Gosp. N. N. 50 nvč.; ostalo od vienca za pokojnu gospodju Grumovu for. 10.10; gosp. Gržinić Ante, stud. med. platio 1 for.

Nova podružnica družbe sv. Cirila i Metoda ustanovila se je da 19. t. mj. u Vrhu kod Buzeta. Kako odaslanik ravnateljstva družbe sazvao je skupštinu g. dr. M. Trinajstić. Poslije svete mise sabro se znatan broj puka u školskoj sobi. Družtveni odaslanik protumači svrhu ove svote družbe i blagodati, koje će ljudi našeg jezika i Istri imati, bud li ja živo podpirali. Odmah zatim upisalo se do četrdeset članova. Kod izbora budu odabrani kao predsjednik obćinski župan g. Antun Flego, kao tajnik g. župnik Ivan Vranić, kao blagajnik g. Anton Sirotić-Kličić. Zamjenici njihovi jesu gg. Jakov Jožijo, Ivan Grbiac i Mate Sirotić.

Pošto su bili odabrani sve ljudi našeg jezika i Istri imati, bud li ja živo podpirali. Odmah zatim upisalo se do četrdeset članova. Kod izbora budu odabrani kao predsjednik obćinski župan g. Antun Flego, kao tajnik g. župnik Ivan Vranić, kao blagajnik g. Anton Sirotić-Kličić. Zamjenici njihovi jesu gg. Jakov Jožijo, Ivan Grbiac i Mate Sirotić.

Popratak. U izvješću tajnikovom o XXXI. glavnoj skupšćini „Bratovšćine“ u broju 41. „Naše Sloge“ u drugom stupcu redak 16. odozdo, imalo bi stati, da upla-

ćnju utemeljitelju svotu na obroke uz *Joskina Kunjašica*, jošte dr. A. Katalinić, profesor bogoslovja u Zadru i g. M. Klarić, posejdnik u Makarskoj, što ovim izpravljamo.

Glas iz krčke biskupije „Primajte, gospodine uredniče, ovo par redaka, napisanih bez strasti i opakosti, najbojtom namjerom.

Od 23. do 30. prošlog mjeseca i od 1. do 8. tek, dakle u dva puta bile su duhovne sv. vježbe za svećenstvo ove biskupije na ubavom oboćuju K o S l j u n c. A to se ne varam, zadnji put su bile g. 1834. Na ove došlo je sada svećenika više, nego se očekivalo. Vjezbo držao je mnogočastni Otac L c m b a r d i n i, koji već 36 godina u naših krajevih vrši sv. poslanstva, to govori, premda Talijanac, posva dobro hrvataki. Dapače ovako mislimo, da bi mu lakše išlo, nego latinski, buduć hrvatski razumljiva svi svećenici naše biskupije, kako se ufamo, da će i biti drugi put, a možda i manje trajati, ko što u zadaraskoj i zagrebačkoj biskupiji. — Isto tako radi loše komunikacije možda bi bolje bilo vježbe podijeliti. Svećenici iz rabskog provikariata činili bi je u kamporskih, oni iz Lošinja i oboćuju u voseleskih, a sa Crasa u crčkih fratara. Svimaj je predjačio naš presvjeli g. biskup Sterk, koji je u oba puta „dab svima liepe opomena: Samo dvie od ovih nisu se svih jednako kosnole t. j. o maticah i o plesu. Priznajemo, da je presvjeli našao gđjegod u istoj knjizi više jezika, ali nije mješano. On bi htio — dapače pribavit će — latinske matice. To, mislimo, ne odgovara našoj poveljici živog hrvatskog jezika za naša krajeva: Rituali naši od 1840., 1827. i 1893., prevod su rimskog, dobitič latinskog rituala. Svi ti pak imaju latinske obrasce za crkvene matice. A sva do dvjog vjeka vodile su se u vanjskih župah glagolicom. Iz svega toga sliedi dakle, da smijenio voditi matice hrvataki. Hoće li se već neki red, neka budna za gradove latinski, a za vanjske župe hrvataki. I onako činovnička oblast drži župne urede za: „Hochwirdige Matricenkammer“ (Vidi „N. Sl.“ br. 41 t. g.) — Dakle isto kao i matičarici uredi u Ugarskoj! Toliko ob ovom, a sada na drugo.

Običaj je drevan u krčkoj biskupiji, da prigodom mlade mise plesu mladominski i drugi svećenici, što tom prigodom nikoga ne sablaznjavo. Pisac ovih redaka nije nikada bio strastven plesač, ali misli, da prevetika strogost nikad ne vodi k pravoj svrsi. Previše bi biskup kazao je o tom: „absolutno zabranjujem“. Gledajmo sada, u koliko je ples zabranio biskup Donato a Turre g. 1488. (Dr. Grčić: Najstarija poviest o krčkoj itd. biskupiji — Rim 1867. str. 135.) — „Jošte ako bi ki tancał, nego kada se služi sv. misa, ali kada bi kuma ženil, ali kada bi ka takova fešta bila...“ Dakle biskup Donato nije absolutno zabranio plesa, a taj običaj prigodom mlade mise i do danas traje.

Svećenstvo je dosta kojekakvim tužbami itd. uznemireno, a ovo reformo neč ga doista umiriti. Da se još vete smutnjam donekle preduzetna, napisa ove redke

Jedan svećenik.

Talijanska logika. Zadnji broj „pulskeg oslića“ ina dopis iz Malog Lošinja, gdje se uz ostale čita prevod pjesme „Maloselskim Kalabrezom“, objelodanena u 39. broju „N. Sloge“. Premda smo prevodiocu iz dna naše duše zahvalni, što se je dao na prevadjanje navedene pjesme i time upoznao s istom on, koji niese vješti našem jeziku, ipak nam je začudno ono mjesto, gdje *ce abrupto* veli, da je autorom učitelj g. Viktor Car, koji da se krije pod pseudonimom „Ermin“. On mora da ju je spjevao i nitko drugi, i to zato, jer mu se, kako čujemo, sestra zove — Ema.

Pa da nije to logično? I tako se nastoji oklevetati jednog učitelja, ne bi li mu se tim naškodilo i nebi li se mogao možda nanuziti milina kakve disciplinarne iztrage i to sve zato, jer mu se sestra zove — Ema, i jer „tonarski“ dopisnik tvrdi tako. Tu se ne pomislija na to, da bi se pod jednim te istim pseudonimom moglo kriti i dvoje, troje njih (što se ne redko zbiva!) ne, tu se samo denuncira, podlo denuncira, i daje se autorstvo pjesme „Maloselskim Kalabrezom“ učitelju g. Caru samo zato, jer mu se sestra zove — Ema.

Logika, logika i logika! A ni to nije sve, jer za svaku pjesmu, koja bude ugledala svjetlo božje u „Našoj Slozi“, morati će odgovarati g. učitelj Car i to zato, jer mu se sestra zove — Ema.

I opet: logika, logika i talijanska logika! Iz Puljskih pisu nam 8. t. mj. Jedan put bilo je pisano u „Našoj Slozi“, da se pripravljaju radnje za otvorenje pučke škole u Vinkurumu, što je i istina bilo, jer je pošla komisija na lice mjesta i odlačila, da bude škola otvorena. Ali vrijeme prolazi, a škola ne dolazi! I to je običaj pro naših selih od gospode iz grada: komisija sime, komisija tamo, dok je u sela vina i pršuta, a čim se gospoda vrata u grad, sve opet usne. Tako vam je sa školom vinkuranskom. Štraj je

opet zaspala, Bog zna do kada. Ali mi pitamo gospodina Križnića, koji je školski nadzornik u ovih krajevih, što on misli učiniti u toj stvari? Zar je častno takovo postupanje za našu državu? Nije li to pljuska obćinstvom zakonom, što se vuče toliko stvar posva lakha i jednostavna? Djece imamo oko dvie stotine, pravo imamo zakonom ustanovljeno, porez plaćamo i u novcu i u krvi, i za državu i za pokrajinu i za obćinu. — Što nam dakle manjka? Da, manjka nam volja za postati Talijani, manjka nam volja za talijansku školu — a to je najveći naš grieh, jer nećemo da budemo Kalabrezi. Ali gospoda od obćine pljuske bi morala znati, da imade i vrhu njih zakona, i zapoviedi, a morala bi i spomenuti se, da od novca, što teče u obćinski blagajnu, možda veći dio jest hrvatski. Svaka sila do vremena, pa će i današnji mogućnici podprti u Poreču i Trstu, jednom imati svoj konac. Škole nam dajte, kako nas po zakonu idu; a nekajete vašu „Legu“, da nam ju ona dade, jer mi je nećemo.

Iz Porečćine pisu nam 10. t. mj.: Strast naših za nesreću susjeda talijanske svojeje neima više, g. uredniče, ni mjere ni medje. K poznatim navalam i izgredom u Poreču, Gologricu, Gračiću, Pazinu itd. itd. na naše zastupnike, svećenike, učitelje, seljake itd. dodali su ti smutljiviji u novije doba novi listić, da se tako upodijni krasna knjiga o divljactu naših susjeda druge narodnosti. Čujte pak suštedite: Prošloga mjeseca došli su u posjete župniku u Baderni nekoi prijatelji iz Ljubljane, Poreča i iz susjedstva. Kad su ovi gosti ostavili Badernu, sretoše na putu trojicu nemirnjaka, koji su počeli strijeljati iz revolvera preko glavah naših muževa. Došav kočijom pred zgradu „Vinarske zadruge“ nastavili su strijeljanje drugi smutljivci, koji su tu na župnikove goste vrebali. Pogibelj bijaše velika, jer se poplašili knjizi i Bog je hotio, da se nije dogodila velika nesreća. Pošto se ovakovi izgredi opetuju često u onom mjestu, valjalo bi svakako, da oružnička oblast na vrijeme sprovodi, da ne dođe do daljih izgreda i nesreća. Ondje je konoba rečene „Zadruge, tamo će se otvoriti do mala pučka škola, a to je sve trin u peti tamošnjih propalica i prodanaca, koji će i u buduće uznemirivati sve i svakoga, koji se ne bude hotio prodati gospodi u Poreču.

Za divljaci u Baderni nesmiju u divljactu zaostati niš prodanci u susjednom Višnjaju. Oni htjedose opet jednom pokazati, da su pravi apostoli „djedovske kulture“. Eto vam dokaza:

Poznati naš rodoljub i obćinski zastupnik Ivo Sirotić iz Sv. Ivana od Sterne vozio je nedavno sa 15 drugih znanaca i nekoliko žena konoplje prati k moru. Jedva se približali Višnjaju, poče vika i strijeljanje. Kao bjenski vikali u mjestu *avira* i strijeljati iz revolvera proti našim seljakom. Sredom bijaše ranjen samo jedan u obraz i to Jakov Sirotić. Prestrašeni seljaci mučec provezose se kroz Višnjaj, nu kad bijahu kod groblja, eto ti nove nesreće. Tuj navalli na jadne seljake višnjanski kulturonošci kamenjem, vičuć kao biesni: *fuori Croati! morte ai Croati! m... ai Croati!* itd. Ranili su najprije kamenom udovicu pok. Antona Smolice, a do sv. ulja iztkuli su i izmervarili seljaka Stjepana Smolice, koga su njegovi drugovi kao mrtvoga doma doveli. Siedecog dana došla je iz Motovuna sudbena komisija, da čini izvide i da postupa proti krivcem.

Ivo Sirotić pošao je drugi dan na obćinski ured u Višnjaj prosvjedovati proti taku divljakim navalama nazovi gospode na mirne i goloruke seljake. Načelniku zagrmio je naš Ivo, da seljaci plaćaju redarstvo ili strážare i da oni moraju biti i usried grada i na javnoj cesti sigurni za svoj život.

Na naša ljude može se dakle u ovom kotaru strijeljati kao na zeca na javnoj cesti i usried grada — jer to sobom donasa „avira cultura“.

Glavnu skupšćinu sazivlje predsjednik krčke gospodarske zadruge, presv. g. dr. Dinko Vitezić za dne 30. oktobra t. g. u Malinsku. Vidi „Poziv“ na četvrti stranici.

Iz Medulina pisu nam 7. o. mj. Još ni sada nismo ovdje, g. uredniče, sa školom na čistu. Dok drugdje priče posao glude ustrojaje ili razrješena hrvatskih pučkih škola sami Talijani i njihovo podrepnice, ovdje je pripravan naš gospodju župnik Bylica, da nam stavlja kojekakve zapreke. Imamo u Medulinu liepu obćinsku kuću: polovica je za plorana, a ima kuhinju, konobu i šest soba ter pod; a druga polovica nije još uređena, ta se misli u nju smjestiti škola. Plorvanovo stanovanje je posve odjeljeno, ali on neće da miruje, nego piši i sastavlja utoke po talijanskim odvjetnicim proti obćenitju želji puka i proti našem pravdom zahtjevu. I tako ero što imamo: mjesto brorazredne,

mjesto liepe ograde, trošnu i neprikladnu, a u novoj kući leži mrtvi kapital i po ujoj seču pauci i stakori. Već vidim gospodina Bylicu kako će skakati sredit na otvaru radi ovih reči, ali on krivo čini. Neka si prsti reći već jednom i on, jer se nitko ne rodi naučen. Tu se ne govori za ničije zlo, nego za obično dobro; ali naravsko je stvar, da ne bude slova među nama, dok on bude primao u svoju kuću „Jorka“ i njegovu družinu, kojemu je je glavna svrha, da sije razdor gdje god može.

A kad smo već kod g. Bylice, to jest jednog srećenika, neće biti zlo, da se spomenu i ostali. U Alturi je Buzolić, u Sisiamu Monti, u Lijazanu Kirac, u Štinjanu Barbalic, u Pomeru Darych, u Loboriki je Košara, a u Pramanturi Sommer. Liepa kita, nije li pravo? Bože mi, ja si predstavljam samo sreću i blaženstvo, samo pobjedu za pobjedom u narodu našem, kad bi ta kita srećenika bila složna, jedne misli, vjerna Bogu i svom narodu! Zalibože toga nije: nitko se ne nalaze s pukom, drugi je odvise na sudu, treći je objesio za klin svoj narodni ponos, nekjeki ne drže za slobodno bori se s nama, jer da je njihova domovina drugdje, a par njih samo stoji u našem redu. A i ti, mladi dušobrižniče, koji si nedavno došao u Pulj, stoj otvoreno pred trojnim narodom, jer hrvatska te majka porodila i hrvatskim mliekom zadajila: u Pulj može se biti nemanje narodnjak, nego li gdje na svietu. Jedinstvo, rad, sloboda, nek vodi braću nas; razkivat lance roda, u siži tražit spas.

Pa višim natugu premješten. Porački listić, izvješćujući o premješćenju gosp. S. Fritida, župe-upravitelja iz Kersana u Grdoselo, kaže, da se je to dogodilo po čijem natugu. Za Trst i okolice vrijeđ već pravilo, da je dostatno, da navali na kojeg našeg svećenika židovski „Il Piccolo“ i tomu su dani odrovanji, a u Istri, osim talijanskih liberalnih listova, imadu moć i vlast premješćenja svećenika i neki viši krugovi. Prosimo, koji su to krugovi ili viši naloz?

Iz Sovinjaka pišu nam 12. t. mj. Na korist obćine Sovinjak i Vrh i na korist trgovaca sa vinom molimo Vas gospodine uredništvo, da date tiskati ovo malo redaka u dječji Vas list „Naša Sloga“, a molimo ujedno i čestitu „Edinost“, da se na ovaj predmet svratiti izvoli.

Nekoji lažljivi mešetari iz Marčegle, obćine Vrh, kazali su nekojim Slovencem, koji trguja sa vinom, da ova godine nije trebja ići u Sovinjak po vino, jer da je tuča sve grozdje uništila. To je živa laž. Bogu možemo zahvaliti, da nismo ove godine ni zrna tuče vidili, te imamo najbolju ljetinu i najbolje grozdje, što može posvjedočiti i trgovac sa vinom Josip Pečnikar iz Donzale, koji je nedavno bio kod nas, da vidi grozdje i kupio je već 4 hektolitra novog vina, takovoga, da u Marčenežji nije nikada onakvog bilo. Molimo trgovca kad dodju u ove krajeve, da se ne dadu u ruke mešetarom, koji njih po putevih čekaju i vode onim kmetom, koji njim dadu više za šensariju. Oni pogode sa kmetom, da mora dati njima 1 for. po hektolitr i to mora platit sve trgovac, kako smo se osvjedočili prošle godine u našoj obćini. Mešetar pogodio je oko 60 hekta bijeloga vina po 15, a trgovac platio kmetom po 16, tako, da je mešetaru ostalo 60 for., a trgovac mu je posebno platio mešetariju. Tako znaju oni trgovce galiti.

Ako trgovci žele, da na budu prevareni, kad dodju u Sovinjak, neka se obrate na Ivana Ziganta, zastupnika „Slavije“, a na Vrh na g. Antona Flego, obč. savjetnika i župana, koji će ih besplatno voditi vinogradarom, da sami pogode vino i biti će njima na ruku u svemu, što ih budu trebali.

Za župnika ustoličen bijaše u Piranu kanonik Fonda, koji je došao na glas prigodom tabelarskih nemira u Piranu. Kad je biesna i pijana rulja navallila na njegovu kuću, pobjegao je prečastni na krov svoje kuće i sakrio se — nu ne iz straha — već valjda radi ljetne sparine i da se malko ohladi. Tada su pisali bečki židovski listovi, da su Piranci protli kanoniku Fonda, jer da je on hrvatski agitator u onom mjestu. I tako su radikalni Piranci prvu nedjelju mjeseca oktobra 1895. svečano ustoličili hrvatskoga agitatora župnikom u Piranu. Bum!

Iz zemaljskoga kulturnoga vjeća za Istru. Kako čitamo u službenom listu poročke gospode bijaše izabran od većine kotarskih gospodarskih zadruga — za kotare Pazin i Volosko — u stalni odbor zemaljskoga kulturnoga vjeća veleuč. g. dra. Malko Laginja, predsjednik kotarske gospodarske zadruge u Kastvu. To je prvi i jedini Hrvat u rečenom odboru.

Obćina Milje u Istri pod trčbansko redarstvo. Službeni list bečke vlade donasa navdbdu ministarstva nutarnjih po-

sala, kojom se razširuje djelokrug c. kr. redarstvene oblasti u Trstu takodjer na jedan dio obćine Milje. Uslijed te naredbe ustrojiti će se u Miljah posebni redarstveni komisarijat.

Čitaonica u Klancu. Od tamo primismo slijedeće pismo: Čast nam je javiti, da smo stvorili odbor za otvorenje „Hrvatske čitaonice“ u Klancu, kojoj je svrha širiti prosvjetu među seljačtvo nabavljenjem poučno korisnih knjigah i novinah; koje će puk rukovoditi u njegovom kućanstvu i razumnom gospodarstvu, te ga voditi duševnom napredku. S toga se vrnuće praporačujemo slavnomu tomu uredništvu, da blagoizvoli sa svoje strane preporučiti ovu našu čitaonicu, da dobijemo čim više podpirajnih članovah. Buduć nam je početak dosta težak, a imademo i troška glade uredjenja prostorijah i nabave pokudstva, a toga molimo to slavno uredništvo, da nas podupre, te da nam svoj cijenjeni list „Naša Sloga“ do konca ove godine besplatno slati blagoizvoli. „Hrvatska čitaonica“ u Klancu, kraj Gospića, dne 7. listopada 1895.

Iz sv. Mateja (obćina Kastav) pišu, D. t. mj.; Sv. Mateja evangjelista i sv. Matiju apostola časti crkva i puk ove kapelanje, kano patrone crkvene i dan, na koji padu, drži se blagdanom.

Zakonitim putem zadobijemo pravo obćazavati sajam, koji kijaše i u cijenjoj „Našoj Slogi“ objavljen, drži se svake godine. Tako se obdržavao i ove. Drugih godina došao bi kojigod kramarčić sa svojom kramarijom ili slična sivojimi lonci, nu ove godine nije ni tih bilo.

Na nije li bilo kramara, strileta i na prodaju gibljivog i negibljivog blaga, bilo je pako mnogo više svieta iz bližnje i daljje okolice, nego li prošlih godina. Svečanost crkvenu obavismo sjajno.

U samom mjestu bila su dva plesa, a u okolici opet dva. Ovi iz okolice moraju doći u mjesto, jer inače ne dobiju dozvola i moraju tu plesati do noći, a podnoć vratiti se mogu u svoja sela i plesati do oznacene im doba. Stariji opet, kojim nije do plesa, nisu se mogli potužiti, da nisu imali kupica dobrog domaćega vina, a da mogu pjevajući veselo poći kući. Izvrstnim jelom i pilom providjene su bile sve krčme.

Milo mi je ovdje izaknuti, da su nas takodjer na taj dan svojim posjetom počastili gg. sveučilišni djaci iz Rieke, iz Sušakara Trsata. Osobitom si smatram dužnošću izaknuti, da smo gospodi vele zahvalni, isto su nam pružili prigodu, da smo se mogli nekoliko sati liepo po starom običaju kod hrvatskog stola pozabaviti u krčmi gospodina Ivana Trinajstića-Jankotova. Ne manje bvalimo svoj gospodi iz Kastva-grada, koja su se u taj par među nami nalazili i u mnogom dopriniteli liepom i skladnom pjevanju.

Naš suobćinar pravnik gosp. Fr. Mavar uzorno je ravno stolom, dočim nas je gosp. Mandić, svršeni pravnik, kramrim govorom odoševio.

Zabavljali smo se liepo i razstali razdragani u kasnoj noći. Drago bi nam bilo, da se i opet bud kojim zgodom i prilikom mili gosti k nam navrate, pa da se i opet ovako prijateljski pozabavimo.

Zaronim li mišlju desetak do petnaest godina natrag, ugodno se sjećam, kako smo se običavali prigodom obdržavanja sajma u Voloskom, Opatiji, Kastvu itd. sastajati i uvijek uz liepi hratski stol po koju ugodnu uricu sprovesti. Koliko puta smo se ne samo u vrijeme sajmovah, no i druge blagodne, osobito o školskih praznicah na isti način pozabavili u Kastvu, Matuljih, Mihotčić, Franciđih i Sada neima više svega toga.

Takvi sastanci mnogo doprinose budjenju narodne svijesti, pak je skoro pripodobiti možemo izbornim sastankom.

Jedni i drugi tra su u peti našim zajednim protivnikom.

Tomu za dokaz dosta budi, ako spomenem, kako su nas prigodom jednog takvog sastanka u Voloskom obiedili i krađom (salama), a to samo, da nas oklevaču, da onalovaža sastanak. Čak do suda se tjeralo... i taj istina, pravica pobjedila.

No kud su prošla ona blažena vremena djakovanja, sastanaka — hrvatskih stolova? U zaboravnosti i danas zahvan za njima uzdišemo. Sada su te prigode rjeđe, no biele muhe. Jedan zakukuljen ovdje, drugi ondje. A djaci? U ono doba pobadjali su se među sobno, no samo iz Kastavščine, iz Liburnije, no i oni preko Učke često nas pohodili i s njima priredjivali smo izlete, zabave, komerse. A danas? Okladio bih se, da se niti iz same Kastavščine svi među sobom ne poznaju; iz Liburnije po gotovo ne, a sa onima preko Učke još manja, ako ne da se poznaju iz zaroda, na kojemu zajedno uže.

Jest tu nešto po sriedi, ono naime, što svietom vlada, ali nije niti u nas toga na pretek bilo, dapače znali smo se po koji i bez novčića u džepu pridružiti. Stupili smo u

društvo, zapjevali koju pjesmicu, pa nas se rado vidjelo i rado za nas posegnuo i dublje u džep onaj, komu je bio dublji i puniji.

Utvrđen sam, da bi se to i danas činilo, i u buduće činiti će se — samo, bude li dobro volje. Ja bih rado našu mladež na gimnazijah; na učiteljskih barem pobuditi, da prione, da prigrlj pisma. Zato mladeži ustroj; gdje ti je to iole moguće, svoja privatna pjevačka družtva, čim čas bebi i drugim koristiti.

Hrvatski je narod iz mrtvila pobudila pjesma; razbistrila mu ideju narodnosti, ideju sloboda.

Hoćemo li mi naš hrvatski narod u Istri dovesti do svijesti, treba iaz umnih glava, zato neka mladež znanjem glavu napuni, al ujedno ne zaboravi, da junaci u boj pjesmom u ustijah srca, a ti si na predstraži prva žeta, prvi, tvoj je boj. Zato mladeži, ne bježi društvo, no udružuj se i pjesmu pjevaj, jer ona osvjedošćuje, bodri i uzvisuje srea naroda. Tim ćeš već sada o boljku naroda raditi, a to i moraš, jer na mladjih svijet estaje.

Iz obćane zemlja. Iz čitave Italije stižu više-manje nepovoljni glasovi o ovogodišnjoj ljetini, a u nekotjih krajevih već sada ljudi umiru od gladi. Tako dolaze glasovi o sumpornoj krizi na Siciliji, koja se sve više širi, te hiljade ljudi, koji su živjeli od rada u sumpornicah, gladuju. Vestii, koje dolaze iz Grotta, Favara, Calzaminetta, Ciancena i Racalamata, dokazuju, da je položaj postao vrlo ozbiljan, jer radnici bez posla ne mogu više da nadju sredstva za život, a javna se dobrovoljnost već izerpila. Po spomenutih središnjih sumpornjaka zauzelo je radništvo vrlo opasno držanje. Preko 10.000 ljudi je već zaslužbe. U samoj obćini Grotte trebalo bi 50.000 lira za oblaženje nevolje i gladi. Tako je već za sada, a kako će tek biti na zimu? Stanje je strašno postalo i u moralnom pogledu. Tako je u Favari jedna nesretna žena prodala svoju trinaestogodišnju cerku jednom propalici, da može kupiti juhe svom bolesnom mužu, biednom radniku, koji je otrovao zdravlje dugotrajnom radnjom u rudnicah. Altroučé feste per il XX Settembre!

Književnost.

Književne radnje našeg zemljaka. Poznati hrvatski rodoljub i neđavno imenovani dr. sv. bogoslovja, veleč. gosp. O. Ivana Dobrović, franjevac u samostanu sv. Antuna u Padovi, izdao je netom u Padovi zanimliva brošuru od 48 stranica historičkoga sadržaja, u talijanskom jeziku pod naslovom: „Cenni storici sulla origine e fondazione del Convento di s. Francesco in Cherso, nonché sulla vita e famiglia del Generale dell'Ordine dei Francescani Minor Conventuali Padre Antonio Marcello, per il P. Francesco Dobrović del medesimo Ordine. Padova, tipografia e libreria editrice Antoniana. 1895.“ Isti pisac preveo je u hrvatski jezik djelo, koje se upravo sada tiska u tiskarni Dolenc pod naslovom: „Priručnik savršeneosti za svjetovnjake i redovnike“, koje će veoma dobro doći krugovima, kojim je u prvaj vrsti namijenjeno i koje već sada toplo preporučamo i našim čitateljima.

Poziv.

Častim se pozvati p. n. gg. članove na glavnu skupšćinu, koja će se obdržavati u Malinskog dne 30. oktobra 1895. u 10 sati u jutro sa sljedećim dnevnim redom:

1. Pozdrav predsjednikov.
2. Slučajne opazke na zapisnik zadnje glavne skupšćine.
3. Izvještaj tajnika o djelovanju zadruge.
4. Izvještaj blagajnikov o obracunu upravnih godina 1893.—94. i 1894.—95.
5. Produljenje ugovora sa stalnim nadzireteljem zadružnog vrta.
6. Inzi predlozi.
7. Proračun za godinu 1896.
8. Izbor pregledatelja računa i jednog odbornika.
9. Zdrabjenje poljodjelskih sprava i orudja.

Za kotarsku gospodarsku zadruhu Krk, dne 14. oktobra 1895.

Dr. Dinko Vitezil, predsjednik.

Listuina uredništva. Gosp. P. O. u M. Vestii obćeg interesa uvijek su nam dobro došli; glade računsa primiti četo privatno odgovor. Da ste nam zdravo! Gosp. N. N. Istra. Hvala liepa na pripisanom; nezaboravite nas u buduce. Pravo veliko, da ovdje puse neobičan vijetar, nu nevjertuje, da je to samo proti Čehom. U crnoj knjizi su Hrvati, Slovenci i Česi svi samo ne Talijani. Danas vode prvu riječ gg. Buntigoni, Monti, Mastoni i njih jednaki, ali Vama više koristi ljubav i pozudjenje putka, nego li Vam mogu škoditi odvražljivi mladi i lukavi, ali neiskusni komarali. Dakle: Sursum corda! Bog će dati i biti će bolje. Bratski pozdrav!

Odvjetnik
Dr. Mihovil Truden
otvorio je svoju pisarnu u
Trstu, Via S. Nikolò br. 5,
II. kat.

Odvjetnički koncipient,
vješt hrvatskomu, talijanskomu, njemačkomu i dovoljno slovenskomu jeziku, traži mjesto koncipienta kod jednog c. kr. notara. Poblize o tom kod uredništva „Naše Sloga“.

Slovinci pozor!
U Barkovljah preuzeo sam dućan jestvina (Taccanijev), kojega sam popunio bogatom svježom i finom robom. Za mnogobrojni posjet preporuča se vlastnik
Suban Ivan ml.

Jakob Strukelj, Trst
ulica Caserma br. 16, ulaz Piazza Caserma (naproti velikoj kasarni).
Prodaje po nevjerojatno niskim cijenam svakovrsne i engleske dvokolice (Bicycles). Zastupstvo dvokolica „Aler“ iz tvornice H. Kleyer, Frankfurt a. M. i Viktoria Cycle Works.
Wolverhampton (Engleška). 3—50
Dvokolice „Aler“ svietkoga su glasa uporabljaju se kod njemačke vojske. Jamci se za svako kolo 12 mjeseci, tko ne zna voziti, nauči se za besplatno. Poklija se u pokrajine i na sve kraje.

FILIJALKA
c. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda
za trgovino in obrt v Trstu.
Novci za vplacila.
V vreda. papirjih na 30-dnevni odkaz 3 1/2%
4-dnevni odkaz 3 1/2%
3-mesečni 3%
6-mesečni 2 1/2%
12-mesečni 2%
Na pisma, kojima se moraju isplaćati v sedanjih bankovnih avstr. velj., stopljo nove obratne (akso v kprost s dnem 31. septembra, 25. septembra in odnosno 17. oktobra t. l. po dotičnih objavah.

Krokožni odđel.
V vreda. papirjih 2% na vanke svota.
V naplateh brez obresti
Nakaznice
za Dunaj, Prago, Pešto, Bruo, Lvov, Tropavo, Beko kakor za Zagreb, Arad, Bielezi, Gablonz, Gradec, Sibinj Inomost Celovec, Ljubljana, Lina, Olomuc, Teichenberg, Suxa in Solonograd, — bro s troškovi

Kupaj in prodaja
vrednosti, diviz, kakor tudi novotije tupoov proti obćitku 1% provizije.
nkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.
P r e d u j m i.
na jamčevna listina pogoji po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.
Kreditna pisma na katerokoli mesto.
Vloziči v pohranu.
sprejemo se v pohranu vrednosti papirji, zlat ali srebreni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.
Naše blagajna isplaćuje nakaznice narodne banke italijanske u italijanskih frankah, ali po dnevnem kursu.
at. 17. septembra 1895.

3 zlate 15 srebrnih koca- 12 zlatnih in priznanih diplomov
Fran Iv. Kwizda
KWIZDE

Restitucionalni fluid
c. k. prv. oprirana voda za konje.
Cena i steklenici i gld. 40 n. a. v.
Rabi se nad 30 let v deavnih kontakta Alena, v erđih Alena pri poljaču in cistju, za obreg čanje in sopočno njućevanje po sličnih naporih, pri lepaženjih, izmakuženjih, ot pmetu i zidilju, u vepojku konja iz izbornih del o dijakih.
Nal se blacovno pazi na goronje opretno znaie in na je izrečno zahteva. Krićeje restitucionalni fluid.
Dobira se u vseh lekarnah in trgovinah u mirovnihi u Avstrou Ogerski
Glavna zaloga Krels Apotheke Kornuburg pri Danaju.